

Varför jag stal

Deklaration inför rätten i Somme den 8 mars 1905

Marius Jacob

Mina herrar!

Ni vet nu vem jag är; en upprorsman som livnärde sig på stölder. Jag har också satt eld på några hotell och försvarat min frihet mot aggressioner från maktens agenter.

Jag har blottlagt hela mitt liv i kamp, jag ställer upp det som ett problem för Er förståndsformåga.

Jag anhåller inte om förlåtelse, inte om overseendeä. Jag tillerkänner ingen rätten att döma över mig. Jag ställer mig inte in hos dem jag hatar och föraktar. Ni är de starkaste. Gör med mig vad Ni vill - skicka mig till tvångsarbete eller till schavotten, det rör mig inte i ryggen! Men innan vi skiljs åt, låt mig säga ett sista ord.

Eftersom Ni framför allt anklagar mig för att vara tjuv, kan det vara lämpligt att definiera stölden.

Enligt min åsikt är stölden ett behov av att bemäktiga sig som varje människa känner. Ett bemäktigande för att tillfredsställa begär. Detta behov tar sig alla yttringar - alltifrån stjärnorna som föds och dör med de levande varelsena till insekten som cirklar i rymden, så oändligt liten att våra ögon endast med svårighet upptäcker den. Livet är ingenting annat än stöld och massaker. Växterna och djuren förtär varandra för att kunna överleva.

Den ene föds för att utgöra föda åt den andre, och trots den grad av civilisation - fulländning rättare sagt - som människan har uppnått, så undkommer hon inte denna lag. Undflyr hon den är hon dödens. Hon dödar, och växterna och djuren föder henne. Hon är det levandes omätligga herre.

Bland den näring som håller människan vid liv finns också luften, vattnet och ljuset. Har någon någonsin sett två människor kivas med varandra, döda varandra, för rätten att uppta dessa näringsämnen. Inte vad jag vet. Dock är det just dessa ämnen förutom vilka människan inte kan leva.

Man kan klara sig många dar utan att förtära den föda för vilken vi låter oss förslavas. Är det likadant med luften? Nej, inte ens en kvart klarar man sig utan. Tre fjärdedelar av vår vikt utgörs av vatten och utan det skrumpnar våra vävnader. Utan värme, utan sol vore livet omöjligt.

Varje människa tar sig, stjälar, denna näring. Har hon då begått ett brott, en förseelse? Nej, förvisso inte! Varför undantar man då det övriga? Därför att detta övriga fordrar en ansträngning, ett visst arbete. Men arbetet måste vara ett samhälles egendom, dvs ägas av en sammanslutning av alla individer som med minsta möjliga ansträngningar försöker åstadkomma mesta möjliga välförhållanden. Är detta en beskrivning av det rådande? Är Era institutioner grundade på en sådan organisation? Sanningen säger motsatsen.

Ju mer en människa arbetar desto mindre har hon - ju mindre hon producerar desto mer äger hon. Det är alltså inte insatsen som räknas. De fräcka tillväller sig all makt och skyndar sig att legalisera sina egna rov. Uppifrån och ner på samhällsstegen är allt bara bedrägeri å ena och idioti å andra sidan. Hur kan Ni begära att jag som är övertygad om dessa sanningar ska kunna respektera ett sådant sakernas tillstånd?

En spritlangare, en bordellpappa, berikar sig medan ett geni kan dö av hunger i en usel sjukhussäng. Bagaren som bakar brödet får inget själv, skomakaren som förser miljonärerna med skodon går själv barfota, vävaren som skapar de väldiga textillagren har bara några paltor, muraren som bygger slott och palats bor i ett syrefattigt kyffe. De som producerar allt har intet och de som producerar intet har allt.

Ett sådant tillstånd kan bara skapa motsättningar mellan de arbetande klasserna och den besittande, dvs förslöade, klassen. Kampen bryter ut och hatet slår hårt,

Tjuv och bandit kallar Ni en människa. Ni sätter upp lagens förordningar mot henne utan att fråga Er om hon alls hade kunnat vara annorlunda. Har någon sett en kapitalist begå inbrott? Inte vad jag känner till. Men jag som varken är kapitalist eller egendomsägare utan bara en människa utrustad med inget annat än armar och huvud för att klara livhanken, för min del gäller att livet inte kunde ha varit annorlunda. Samhället erbjuder mig tre existensmöjligheter: arbetet, tiggeriet, stölden. Arbetet är mig inte motbjudande, långt därifrån - det tilltalar mig - människan måste arbeta, hennes muskler, hennes hjärna besitter en viss energi som måste förbrukas. Vad som är mig motbjudande är att svettas blod och tårar för en allmosa i lön, att skapa de rikedomar som man berövar mig.

Med ett ord: det är prostitutionen av arbetet som är mig motbjudande. Tiggeriet är förnedring, förnekandet av all värdighet. Varje människa äger tillträde till livets bankett.

Rätten att leva tigger man inte om - den tar man sig.

Stöld - det är återställandet, återtagandet av egendom. Hellre än att gå i kloster i en fabrik, i tvångsarbete, hellre än att tigga om det jag har rätt till, gör jag uppror och bekämpar mina fiender in på bara skinnet genom att förklara krig mot de rika, genom att anfälla deras förmögenheter.

Jag vet förvisso att Ni hellre hade sett att jag underkastat mig Edra lagar. Som läraktig och självutplånad arbetare skulle jag ha skapat rikedomar i utbyte mot en löjligt liten lön och, när min kropp var utsliten och hjärnan slö, ställt mig att svälta i gathörnet. Då skulle ni inte kalla mig "cynisk bandit" utan "hederlig arbetare". Ni kanske rentav hycklande skulle tilldela mig en medalj för lång och trogen tjänst. Prästerna utlovar ett paradiset åt dem de lyckats lura. Ni, ja ni, är inte fullt så abstrakta - ni erbjuder bara en värdelös papperslapp.

Jag tackar Er för denna välvilja, denna erkänsla, mina herrar. Jag föredrar att vara en cyniker medveten om sina rättigheter framför att vara en automat, en karyatid.

Alltsedan jag blev medveten har jag utan skrupler ägnat mig åt stöld. Jag slåss inte inom Er låtsade moral, som sätter upp respekten för äganderätten som en dygd, eftersom det i själva verket inte finns några större tjuvar än de egendomsägande.

Skatta Er lyckliga, mina herrar, att denna fördom har slagit rot i foken, ty där har ni Er bästa väktare. Väl medvetna om lagens, våldets rättare sagt, vanmakt har Ni gjort det till Er trognaste väktare. Men tag Er i akt, allt har sin tid. Allt som ni har byggt upp med list och våld, kan list och våld förgöra.

Folket utvecklas alltid. Ser Ni inte hur alla dessa utsvulna stackare, alla tiggare, med ett ord: Era offer, medvetna om dessa sanningar och sina rättigheter med dyrk och kofot angriper Era boningar för att återta det som de skapat och som Ni har bestulit dem?

Tror Ni att de blir än mer olyckliga? I så fall tror jag motsatsen. Om de noga tänker efter, så kommer de att föredra att löpa vilken som helst risk framför att föda Er i jämmer och elände.

Fängelset - straffarbetet - schavotten! kommer man att säga. Men vad är det i jämförelse med ett förslösat liv i lidande.

Den minderårige som i jordens innanmäte kämpar för sitt bröd, som aldrig ser solen lysa, som i vilket ögonblick som helst kan dö i en gruvexplosion; taktäckaren som går från tak till tak, som kan störta ner och bli till intet; sjömannen som vet när han seglar men inte om han någonsin återvänder. Många andra arbetare drabbas av fruktansvärda skador i sitt arbete som förtär dem, förgiftar dem, dödar dem i skapandet för Er. Det är inte gendarmerna, poliserna, Era drängar, som - för det ben Ni slänger åt dem att gnaga på - allt som oftast möter döden på gatan i kampen mot Era fiender.

Uppfyllda av Er rättsliga egoism förblir Ni skeptiska inför denna vision, inte sant? Folket fruktar oss, tycks Ni vilja säga. Vi regerar det genom fruktan för förtryck - om det skriker så kastar vi det i fängelse, om det rör sig så sänder vi det i tvångsarbetsläger, om det handlar så giljotinerar vi det! Dåligt uträknat, mina herrar, tro mig. De pinor som Ni utdömer är allt annat än ett serum mot revolten. Förtrycket är, långt ifrån att vara ett ens tillfälligt botemedel, ett förvärrande av det onda.

Sådana kollektiva åtgärder kan bara föda hatet och hämnden. Det är en ond cirkel. Förresten, efter att ha låtit huvuden falla, efter att ha befolkat tukthus och slavläger, har Ni då hindrat hatet från att komma till uttryck? Ja varsågod, säg mig det! Svara mig! Faktiska händelser bevisar Er vanmakt.

För min del visste jag mycket väl att min väg inte kunde få annat slut än slavlägret eller schavotten. Som Ni ser har det inte hindrat mig från att handla. Att jag har ägnat mig åt stöld är inte en fråga om förtjänst eller vinning utan en fråga om rätt och principer. Jag har föredragit att bevara min frihet, mitt oberoende, min mänskliga värdighet, framför att leva av en husbondes nåd. Skarpt formulerat, utan förskönande omskrivningar: jag har föredragit att stjäla framför att låta mig bestjälas.

Visst förkastar också jag den handling med vilken någon genom våld och list tillvärlar sig frukten av andras arbete. Och det är just därför som jag har förklarat de rika, dem som bestjäl de fattiga, krig. Också jag skulle vilja leva i ett samhälle där stölden var bannlyst. Jag betraktar och har bara tillämpat stölden som en handling av revolt i kampen mot den mest orättvisa av alla stölder: den privata äganderätten.

För att omintetgöra en verkan måste man först omintetgöra orsaken. Om stöld existerar, så är det därför att det finns överflöd å ena sidan och nöd å den andra; därför att allt tillkommer några få. Kampen upphör inte förrän människorna tar sina glädjeämnen och sina svårigheter, sitt arbete och sin rikedom, i gemensam besittning, inte förrän allt tillkommer alla.

Som revolutionär anarkist har jag gjort min revolution. Leve anarkin!

Det Anarkistiska Biblioteket

Marius Jacob
Varför jag stal
Deklaration inför rätten i Somme den 8 mars 1905
1913

Anarki á la chilli
Marius Jacob: *Pourquoi j'ai cambriolé*, Declaration de Jacob devant la Cour d'Assises de la Somme, Ed. de l'Idée
Libre, Paris 1913.

sv.anarchistlibraries.net